

Наш Лемко

РІК V.

Ч. 12 (108)

Львів, 15. червня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**

Телефон ч. 244-67.

NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після уяви.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Четвертично 1 зол.

ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Ой, верше, мій верше, мій зелений верше, Ей юж мі таї не буде, як мі било перше.

На світанні зачимо обряд лемківського весілля, що його наші Сестри і Брати в Америці вивели незвичайно талановито на сцені в місті Сиракузи. Учасники весілля — зрава сидять: Анна Гіба, Павліна Гусак, Анна Сосяк, Анна Патала, Параска Мурич, Марія Войчишин, Михайло Масляк, Юрко Дашкевич; стоять зліва: Олекса Процаньк, Іван Кійнка, Іван Войчишин, Анна Мурич, Катерина Журавенська, М. Мурич, К. Гоцек, Д. Оришин, М. Машко, Теодор Гнатко, Іван Чебуняк і М. Данько. Ці наші Дорогі Сестри і брати родом з березівського повлі з села Кінське й з Ліщини. Світлина прислав наш точний передплатник Володимир Карбовничак.

До наших Кулців, Промисловців і Ремісників на Лемківщині!

По живих завітає під Ваші стріхи „Господарський Календар“ присвячений потребам можливості господарського розвитку на Лемківщині. Календар цей буде розкритий не лише передплатникам „Нашого Лемка“, але будемо його кольпортувати по всім усюдам нашої землі.

Відомо, що на Лемківщині є багато метких підприємців, що беруться й за торгівлю й за промисел, що є там дуже спосібні ремісники, цікаві є лемківські дерев'яні вироби, та щоб ширший світ заінтересувався тими виробами, щоб наші

лемківські підприємці могли здобути ширші ринки збуту, а зокрема, щоб могли свої прегарні вироби висилати у далекий світ, за границю, — треба, щоб ті підприємці самі про це подбали! Треба, щоб світ знав, що ми продукуємо.

Тут стане вам у пригоді наш „Господарський Календар“ для Лемківщини, бо кожний підприємець, що живе на Лемківщині, може помістити в нашому календарі своє оголошення. Тарифа рекламних оголошень по календарях є звичайно висока, але ми помітуватимемо всім нашим підприємцям їхні адреси та оголошення по цінах дуже низьких, а саме: по 3 зол. за адреси звичайним друком, а по 5 зол. товстим друком.

В окремій статті напишемо вам, як розбудувати наш рідний промисел, та ви подбайте про те, щоб вашої адреси не бракувало в нашому календарі на 1939 р. Посилаючи вашу адресу wraz з готівкою 3—5 зл. ви можете щось більше про вашу фірму написати, а ми те помістимо в „Господарський Календар“ на 1939 р. Замовлення й готівку шліть на адресу: „Наш Лемко, Львів, Новий Світ 22.“

ШЛЯХИ НАЛЕЖНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

Докінчення.

Насувається питання, як належить виховати наше молоде покоління, щоб з його вирости добрі, та надійні діти для родичів — і побожні та ревні християни — католики для Церкви, — і чесні, працьовиті та свідомі громадяни - Українці для свого народу?... Відповідь коротка й ясна: — Треба виховати старанно та дбайливо діти на всіх тих областях, на котрі виховання молодого покоління розтягається. Тут належить першазаве:

Виховна праця в родинному кружку.

В родинному гнізді міститься корінь, основа і початок усякого, розумного, доцільного й корисного виховання дітей. Родичі, а в першій мірі матір, держать у своїх руках ключ - доступ до серця дитини. Для якйкже позитивних цінностей повинні та мають родичі тям своїм ключем отворити податне на всякі впливи ніжне та невинне серце своєї дитини!...

В першій мірі для молитви та для систематичного пізнання й ширшої любови Бога, Творця й Дателя всіх річей. Це має бути перший, вступний промінь і початок правдивого виховання... промінь, що його треба доконче впускити в серце, понятия й умь малої, підрастаючої дитини.

Для послуху й довжкої пошани для родичів. Тих чеснот треба дитину розумно вчити, та їх безумовно від неї домагатися. І то не тільки словом, але головно добрим і будуочим приміром самих родичів.

Для любови та привязанія до родичів. Ті духові цінности отримує вправді дитина вже з самої природи. Одначе їх треба ще доповнювати й удосконалювати, а це через вщиплювання дитині свідомости, що найбільшими її добродіями по Бозі є родичі. З другої знову сторони слід теж і родичам окаязувати належну любов і старання для дітей. Родичам слід пам'ятати, що через холод і недбайство, або через пересадку, невластиву строгість у каранні, хочби навіть і за дійсно поповнені провини, не владсть ім ніколи розоложити серця дитини до любови та привязанія зглядом себе самих, як родичів.

Для поважання й пошани старших. Над засвоєнням тих чеснот через дитину мають рівнож перші

працьовати родичі. Послух і привязанія у відношенні до родичів, та поважання й пошана для старших — це методи - дорога, при помочі котрих можна й належить виробити в молодім поколінні зародки й початки так потрібної нам в євншіних часах пошани для кожного, правдивого, Слушного та коєчного, своєнаціонального авторитету... Цей пошани, без якої не зможе рішучо розвинутись, ані навіть остаятися ніяке, раціонально й доцільно організоване, національне життя.

Прочі чинности релігійно - морального та суспільно - громадянського й національного виховання дітей, повинні родичі виконавати — розуміється — першазаве при помочі та під проводом Церкви, а відтак враз зі школою й добродіями, церковно й національно-суспільними, виховними інституціями й організаціями.

ВИХОВНА АКЦІЯ ЦЕРКВИ ТА ШКОЛИ.

Дальшими чинниками, які також мають свої завдання й обов'язки в області виховання дітей, то Церква та школа. Церква виконує своє виховне діло у відношенні до дітей християнських родичів головно в такий потрібний спосіб, а саме через: Духовні науки й катехізис, котрих вона уділяє дітям так підчас Богослужень в церкві, як теж і в шкільних, навчальних заведеннях; Через заохочування та притягання дітвори до участі в церковних Богослуженнях і прилюдних молитвах церкви, вироблюючи таким чином у дітей набожність, привязанія до релігійного культу й церковних справ; Через уділювання дітям св. Тайн, як середників подавання нащиродної ласки, помножування духовного життя, та утвердження християнських душ у вір'ї й християнських чеснотах.

З черги школа подає дітям науку світських предметів, виробляє в них почуття й силу горожанських чеснот, та засвоює їм теоретичні засади, як коєчне підготування до практичного життя. Одначе на справжніх, пожиточних горожан і добрих патріотів, себто на свідомих членів і любителів свого народу, потрапити виховати дітей тільки католицька та своєнаціональна школа, себто така, що є велена в католицькому та своєрідному, національному дусі. Кож-

на школа, якщо вона має сповнити своє завдання — в позитивному — цього слова змислі й розумінні, — мусить першазаве вчити дітей їхньої рідної, матірньої мови та в тій мові подавати їм усі науки й дисципліни. Вона теж повинна розбуджувати й виробляти в дітей любов і привязанія до своєї рідної Церкви, до свого рідного народу та до своєї рідної минулого.

Одначе цього діла не довершити ніколи чужа, навчальна інституція, хочби навіть не було в ній виразних винародовлюючих тенденцій у відношенні до чужонаціональної дітвори. Цього діла може довершити виключно своя рідна школа, себто така, в котрій подавав би науку свій власний вчитель, в котрій належить шановано й поправно вивчувано би рідну мову дітей та в котрій вкінці вщиплювано би дітям любов, пошану та привязанія, а не холод, рівнодушність і байдужність, а то й отверту ворожість і ненависть до їхнього власного рідного народу!... У виду цього ясного висновку, що ніякі з більшевничкою зарколюю „Плюмички“ і „Дюмички“, ніякі, криничанські букварі й читанки, ніякі риманівські - капанські, етимологічні пережитки й архаїзми, ніколи не вироблять, ані не виховують, ніколи не вишколять у позитивному, релігійно - національному дусі й напярмі нашой лемківської, української дитини!!!... А в якому напрямі й діле вони її „вивчать“, це коєжому вдумі й ясне!...

Вкінці завершення й утвердження доброго виховання дітей повинні перебраться на себе дотичні:

ЦЕРКОВНІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКІ, СУСПІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Тут належать такі класичні суспільно - громадянської дисципліни, науки й виховання, як:

Захоронки, котрі мають за завдання опікуватися дошкільною, дитячою молоддю та під релігійно-моральним, так і під суспільно-громадянським оглядом доповнювати її домашнє, дошкільнє, зглядно передшкільнє виховання. На Лемківщині є такі захоронки майже незнані. Крім Залужа - Військового нема їх ані в одному лемківському селі!...

Дитячі садки, які розтягають опіку й догляд над дитячою молоддю літом, у жнива, себто в часі пільних робіт та так, як і захорон-

ки, дають її релігійне, національне та суспільне виховання.

Марійські Дружини, в яких належає гуртувати молодь у шкільному й позашкільному віці. Вони мають на цілі виробити, заправити й утравелити молодь у релігійних, національних і громадянських чеснотах.

Луги, Соколи, Спортові Клуби, а зокрема **Церковні Братства, національні, культурно - освітні й економічні товариства** та інші суспільно - економічні й просвітні організації й установи, в яких молодь повинна знайти заняття і працю — відповіло до свого віку та своїх особистих і суспільних зобов'язань.

Крім цього обов'язком нашої

суспільности є старатися, **щоби Лемківщина мала як найбільше своєї власної, національно свідомої й суспільно виробленої інтелігенції.** Тому здібнішу молодь з Лемківщини треба приймати по зниженій оплаті на утримання до наших бурс, виховних і всяких інших інститутів і заведень, дати її пільгую і поміч для набуття середньої й вищої, фахової освіти і знання. Той така молодь — після свого повороту до дому, а також і на osiąгненні своїх становищах буде ширити освіту й культуру у своїх різних сторонах, які особливо до часу світової війни були під тим оглядом дуже упосліджені і занедбані.

Богдан Лемківський.

Івани зі ступою.

В невичерпаній криниці української народньої мудрости від давен-давня зберігається казка про одного Івана та його ступу. Кудиб — каже казка — був отой Іван же руйнувся, що де не робив би, все та всюди таскав зі собою свою ступу. Ходив він з тією ступою, немов Марко Проклятий зі своєю торбою, й по ярмарках і по відлустах, волик її зі собою навіть і тоді, як шов до церкви... І хоч люди кинули собі з нього, даяли, та нераз і прочуханом його частували, — дарма. Іван був як осел упертий і не відіржає своєї ступи шіше своєї життя, як одного гарного дня „взяв“ і помер на цій ступі... Чому він так робив, Бог його святий знає, але найпевніше робив він так тому, що був дурний.

Від кількох десятків років на наших не своїх галицьким замітку існує й діє так звана партія українських **соціалістів - радикалів** зі своїм партійним органом „Громадський Голос“. Коли добре приглянутися роботі тієї партії, то в ледоучому вона пригадає нам героя вище наведеної народньої казки. Особливо її провідники своєю тупою впертістю пригладують нам ціле казубовище отих казкових Іванів зі ступами. Бо так, як Іван ступи, таксамо й вони ченяться старого, туманно - облудного соціалізму й вонтузяться з ним оце вже п'ятьдесят років! І не дивляться оці Івани на те, що сталося зі соціалізмом у Німеччині, в Італії, Австрії, Еспанії, це можуть, чи не хочуть бачити того, що за параваною якогонебудь соціалізму чи де-

мократизму скриваються сьогодні передусім жида, але цупко, як сліпий плота, держаться свого.

Та бат Впертість казкового Івана - дуркача й його ступа — як каже казка — нікому не пошкодила, але **соціалізм** — це вже кожний сьогодні знає — був і є для української нації найбільшим її внутрішнім ворогом, був і є отим її розкладовим бакцилем, був, урешті, трюбокопателем її найвищих державницьких стремлень! Але галицьких радикальних Іванів зі соціалістичною ступою годі в цьому переконатися. Годі переконатися й у цій найчуждівшій правді, що ніхто інший, тільки саме всякої шерсти соціалісти (Скриньки, Винниченки, Христюки, Феденки) причинилися до упадку Української Держави над Дніпром, що тільки через їхню роботу запустався в Україні в 1917—21 рр. московський большевизм. Єдначе оте страшне обвинувачення соціалістів різною ксторією не промовляє до розуму й совісті львівських соціалістично-радикалів, не обходять їх, що після програної війни вони, тільки вони, виподили цілий легіон національної зради (Твердохліб, Яків, Лаврук, Курях, Шикерик і „імже ність числа...“), не застановляються над тим, чому саме на об'язки їхніми впливами теренах (Покуття) найбільше пановище сельборо - комунізм в 1928—33 р., а тепер гуляє тут хрунїяда, чому за п'ять десятків років не створили вони нічого позитивного, а тільки кожний дорібок намагались нищити, — ніщо ніколи їх не обходило

й не обходить і вони спокійно продовжають далі свою погубну та ганебну роботу!

Що так воно є, вистарчить перелганути перше з ряду число „Гром. Голосу“. Ординаржа критика „Просвітні“, „Рідної Школи“, кооперації, лайка й нагінка на всіх „фашистських“ передових діячів, напастиві дописи збанкrotованих радикальних „діячів“ на невідгінні їх громадян, постійне захвалювання червоної міжнародньої голоти, через яку кривавиться Еспанія — ось той „бігос“, яким раз-у-раз заповнені шпальти партійної радикальної газетки. А вже щонайгірше — це постійне цькування й вимішування з болотом Українського Духовенства. На цьому конику радикальська партія оперла, здається, ціле своє існування, бо без „протиопівських“ вигуків, прерізних очеркованих, наклепів та напастей радикальські редактори забийли зуби в стіну і — гниє - забийся — не мали би про що писати.

Але їдм до висновків. Начитавшись різних соціалістичних ключів, різних мудрувань про „громадліство“ чи „народотривство“ та прокотнувши кілька порцій вігрозі змальованого „бігосу“, некритичний сільський читач зразу набирає переконання, що „але — мовляв — дється, що львівські пани дусять радикального хлопа“, що „ськонати не допускатють його до освіти“, що зупиняють „поступ“, що... що...

І тоді отой „пересоєвічений“ соціалістами - радикалами чоловік починає шукати плями на соцілі. Йому здається, що ніхто так як він не любить Україну, що ніхто до нього не тепіть і не гинув за Неї, — всюди бачить уроєну кривду від своїх, нікому й нічому не довіряє й одного дня дивиться: Ще вчора ввізречево організоване село завтра піднімає знечева крик проти дотеперішніх своїх провідників, розпалюється завзята і затяжна боротьба, яка кінець кінець розбиває ціле життя в селі. А на це тільки ждуть затані архисоціалістичні, бо комуністичні агенти, які й починають збирати свої жнива!

Ми й не згадувалиб ніколи про партію соціалістів - радикалів та не трапилиб сльїшки дорогого місяця в нашому часописі, якщо б не те, що останніми часами оті радикальські соціалісти силоміць намагались поширити свою газетку „Громадський Голос“ і по селак

Лемківщини. З якою метою вони добираються до душі Лемка, читач сам бачить: сіяння взаємного недовіря, захитування повагою національних діячів, підкопування авторитету Матері - Церкви та відривання від Ней вірних, сіяння ненависті та розпалювання партійної боротьби, з якої кінець - кінець користають найбільші вороги Української Нації й Церкви — комуністи, ось з чим хочуть львівські соціалісти - радикали розпочати свій марш на Лемківщину.

І тому кожний свідомий націо-

нально Лемко повинен з обуренням відкинути підступні залицяння радикальських Іванів зі соціалістичною ступою та твердо їм сказати: — Хіба доволі маємо вже моквофільства та безперервного наступу інших „дприятелів“! Хочемо за всяку ціну зберегти з таким вусильям здобуте наше культурно-освітнє й господарське набирання, а всяким руйнікам дамо по пальцях! Зокрема, напишемо до наших братів за океаном, щоб ані кводри більше не посилали радикалам на їхню негідну роботу!

Величавий здвиг.

Вже давно не бачила площа Сокола - Батька такого величавого народного здвигу, як підчас Великого Свята Рідношкільної Молоді, в неділю 1-го червня ц. р.

Свято, що розпочалося, як звичайно дуже точно, започаткувала величава дефіляда захоронок і шкіл Рідної Школи зі Львова і з краю. Попереду несли малесенькі хорунжі рідношкільний прапор. Прегарну молитву в рухах до слів „Боже Великий Єдиний“ виконала старша рідношкільна діворо. Вілтак підчас перерви учні купецької гімназі Р. Ш. зі Львова виконали руханкові образи.

В другій частині програми масовий хор дівтори відспівав при участі оркестри історичні пісні, відтак учениці школи ім. Бориса Грінченка виконали дуже оригі-

нальну гру живими шахами в прегарних костюмах у жовтоблакитних красках. Свято закінчилося спортовими змаганнями молоді у відбиванні й кошківці. До вправ пригравала трубна оркестра під проводом дир. В. Манька, хором диргував проф. Гриневський. Керманцем вправ був проф. Білостоцький. Організація свята була дуже справна, хоч впорядки з трудом давали собі раду з напльваючими без кінця масами гостей. Погода була прекрасна.

На Свято загостив у своїм авті Ексц. Митрополит Андрей, якого многотисячні маси народу і збіранна на площі молодь привітали рясними оплесками і негавгаючими окликами „Слава“. Ексц. Митрополит залишився на Святі майже до кінця.

Щира подяка.

Видів Читальні „Просвіти“ в селі Раковій, пов. Сянік, та всі громадяни села Ракової складаємо оцим щирю та сердечну подяку за прислану грошеву допомогу, яку зложили Дорогі Наші Земляки емігранти в Америці на будову домівки українських установ в селі Раковій коло Тириви Волоської.

Жертви зложили: в місті **Порт-Амбо** Сетник Василь в Раковій 25 дол. (цире Спаси-Біг); по 5 дол. Слюсарчик Розалія з Р. і Дяку Андрий, по 2 дол.: Сетник Іван, Макар Дмитро, Шевчик Гриць, Капцьо Ілько, Капцьо Стеф.; по 1 дол.: Рогольчик Данило, Сетник Михайло, Соболяк Ст., Марусик Степан, Макар Бартко, Шевчик Андрий, Печічка Гриць, Боднар Іван, усі з Ракової, Липши Іван, Терефенко Йосиф, Терефенко Спрова, Терефенко Гриць ст., Терефенко Гриць

мол.; по 50 цт.: Липши Петро, Романко Михайло, Ляхевич Стах, всі з Пашової п. Лисько, Гіриж Михайло, Семушова п. Сянік 1 дол. Зельва Михайло з Тириви Вол. 1 дол., Волошин Микола 1 дол., Романець Микола 50 цт., Піриг Павло, Лукове п. Сянік 50 цт., Барилецький Матій 50 цт. Жилка Розалія 1 дол. Масопуст Генрик 50 цт. Лип Стефан 50 цт. Гураль Степан пов. Бібрка 1 дол. Макар Петро Хацив пов. Турка 1 дол. Хомин Василь Мізунь пов. Долина 1 дол. Гавриш Теодор Вишатичі п. Перемисьля 1 дол.

В Чикаго зібрав М. Литвин з Ракової 2 дол., Андрусечко Кость, Голучків 1 дол., Гусейко Роз. Тирява Вол. 1 дол., Харовський Йос. Семушова 1 дол., Скопичев Йос. Віськей 1 дол., Михалко Гриць, Голучків 1 дол., Томашівський Фр.,

Цілий край в поклоні.

Ювілей 70-ліття „Просвіти“, подуманий так величю й вронисто принят скроїми форми з причини заборони владою влаштувати свято так, як це проектував Ювіл. Комітет. Одначе треба признати, що духово велич свята нічого не стратила на забороні. Тисячі листів з краю й закордону вказують, що кожне українське серце духом — як говорив у своїй промові о. пралат Кунцицький у Львові в часі посвячування прапору „Просвіти“, — брало участь у цьому святі. І тепер напльвають до Товариства „Просвіти“ у Львові безчисленні телеграми та привітні письма. Нашла Лемківщина теж не забула прислати „Просвіті“ свій привіт. — Лемківська просвітницька вітка кланяється низько прапорові свого серця Краєвої Централі. Нехай вічно має над українськими горами й долами твій прапор Ненько. Філія „Просвіти“ Сянік.

Нейкращий національний часопис для українських дітей

„ДЗВІНОЧОК“

виходить місячними гарно ілюстрованими книжечками. — Багатий і цікавий зміст для дітей і для дитячих садиб.

„ДЗВІНОЧОК“ необхідний в кожному Дитячому Садиу, Кружку Р. Ш., Читальні і т. п.

Поодинокє число коштує 20 гр. — Річна передплата в краю 2 зол. Адреса: „ДЗВІНОЧОК“, Львів, Косцюшка 1а.

Гол. 1 дол., Гусейко Осиф, Тирява Вол. 1 дол., Чупільовська Анна 1 дол., Гват Михайло 1 дол., Старух Емілія 1 дол., Пудик Мих. пов. Коросно 2 дол., Пудик Анна 1 дол., Жеребин Ів., Душатин п. Лисько 1 дол., Вітичак Петро 50 цт., Коциловський Павло, Ялин п. Сянік 50 цт., Дюржевич Ст., Добра п. Сянік 50 цт., Криль Петро 25 цт., Курац П., Бірча 25 цт., Максимюк Тома з Буковини 1 дол. Разом 89 доларів.

Всім П. Т. Жертводавцям і Збірццикам щирє Спаси-Біг.

З Просвітнім Привітом

За Виділ:

ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТА“ в Раковій, пов. Сянік

Сорока Мих. Чупільовський Мих. голова секретар.

3 організаційного життя УНДО.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ЛІСЬКУ.

Дня 24. травня 1938 р. відбулась політична нарада в Ліську, скликана заходами Повітового Комітету УНДО в Ліську. На нараду прихвач пос. др. Степан Баран.

На нараді прихвачено було около 200 селян і невеличкий гурт духовної та світської інтелігенції з 27 громад. Багато селян, щр прибули на нараду, мусіли відійти, бо невеличка зала місцевої Читальні не могла всіх помістити.

Нараду відкрив голова Повітового Народного Комітету ієж. Олександр Гладшівський, а до Президій наради запросив о. совітника В. Кончала, Андрія Буяга господаря з Волі Постолавої і Михайла Куземчака господаря з Бірської. Секретарював інтелігентний молодий селянин Остап Терешевський.

Реферат про наше політичне положення та про діяльність Української Парляментарної Репрезентації виголодив пос. др. Степан Баран. Описав відчитано декларацию та резолюції Центрального Комітету УНДО з дня 7. травня ц. р. і на світліно послідні відріди спроби консолідації партій і нашого громадянства, що викликало серед присутніх щире захоплення.

По оживленій дискусії прийнято одностолосно предложеней резолюції:

1) признання для Української Парляментарної Репрезентації та Проводу партії;

й) висказано одностолітність з зайнятим становищем Центрального Комітету УНДО, виявленим в декларации та резолюциях з дня 7. травня ц. р.;

3) з вдоволенням привнято до відомо резолюцію Центрального Комітету УНДО з дня 21. травня ц. р. силую якої знято з порядку наради справу розділу Проводу партії від Проводу Парляментарної Репрезентації в одних руках Голови пос. Василя Мудрого.

Відтак пос. др. Степан Баран відповідав на численні запити селян, а саме про ограничення кушна землі в прикордонній полосі, про утрату громадянства через наших емігрантів, про недомогання нашої волосної адміністрації, про „лемківський буквар“, про відвоженеві закони і т. п.

На прикінці о. декан Штеранка піснїц преважню справу поширення доброї преси та інші організаційні питання.

Відспіванням національного гимну закінчено ділові наради, що тривали поверх 4 години.

ПОВНЕ ДОВІРЯ

добуло собі якістю мило

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

„ЯК ПОСІЄШ, ТАК ЗБЕРЕШ!“

„Як посієш, так збереш“. В цій народній приповідці міститься глибока життєва мудрість. Зміст її взятий з головної праці нашого народу, себто з хліборобства, бо наш народ у величезній більшості займається хліборобством: сіє зерно і збирає жнива. Але що правду можна легко і правдиво покласти до всіх поступків людини взагалі. Бо вона обіймає не тільки сівбу в полі, але і всяку іншу „сівбу“. Так кожний наш поступок, кожне діло і кожне слово — це посів, який дає добрі або злі наслідки, залежно від того, що і як ми „посіями“. Розумний господар — хлібороб знає, що від того, яке зерно і як і коли він посієв, залежить, які жнива і скільки і коли прийдеться зібрати. Посієв добре зерно, посієв у добрий час, не за пізно і розумно, згідно з наукою і досвідом, то може сподіватися скорих і багатих жнив. Зі сівба в полі змагає до збагачення, до добробуту, так і всі наші почини повинні до того змагати, щоб чесно себе збагатити, собі і загалові на користь. Найкращим способом на таке збагачення і забезпечення себе від усякої нужди є — крім доброго посіву в полі — розумна ощадність у всьому, а головне розумне щадження гроша. Найрозумніше щадження — то складання в рідних банках, бо тільки таке щадження це посів, який збагачує і щадника і рідний загая. Щадім же всі без винятку в рідних банках, виявляймо і доказуймо так свою національну і громадську свідомість! Тоді не тільки наші жнива — будуть найкращі — і пропаде лиха година! (Ю. Ш.)

День Матері.

(Допис з Америки).

Щороку обходимо рідні церковні й народні свята зприводу таких подій, які для нас є дорогі, цінні та повчаючі. В другу неділю в місяці травні припадає „День Матері“. Це свято було започатковане американкою Анією Джарвис у Філадельфії в 1910 році. Причина заведення свята „День Матері“ була та, що згадана американка була вражена загальною невідчужністю до матерей, як збоку самих дітей, так і цілого громадянства. Бажаючи направити це зло, в Анії Джарвис виринула думка піднести матерям прилюдну подяку та пошану в спеціально назначеному дні.

Думка святкування „Дня Матері“ скоро поширилася і в короткому часі організувалося міжнародне товариство з ціллю поширення того звичаю по всіх краях. „День Матері“ обходиться торжественно так в Європі, як і тут на американ-

ській землі. Це свято обходять концертом, або сходинами, де витають матерей відповідними промовама та обдаровують їх цвітами.

Так перший раз у нашій громаді було це свято відсвятковане в Бостоні в 1935 р., котре влаштував „Союз Українок“ 44. відділ при помочі Всеч. о. Йосифа Желєзівського і так від того часу щороку святкуємо день мамів.

Отже цього року „Союз Українок“ відсвяткував цей день 8. травня на Церковній Галі 136 Арлінгтон Ст. Бостон Мас концертом. Хор співав регарно вязанку пісень під проводом Всч. о. І. О. Кушніра, так само відчитала дуже гарно реферат пані А. Шафранська. Грала наша молода оркестра під проводом Анії Вашко.

В додаток відіграно дуже гарну виставку „Два Домики, Одяга фіртка“, де всі аматори дуже добре пописалися, а саме наша молода, всім звана дуже добре, панна Ма-

рїтка Музика, що мала роллю Терені. Крім її брали участь: М. Мороз, А. Береліцька, Д. Борганк, М. Попович, П. Гриценко, І. Пашак і О. Сікоріч.

Так само щира подяка панозі Н. Давискіба, що займався виставкою і трулився, щоб усе якнайгарніше було. І тим усім, що співали в хорі, також гарно-щира подяка. Слава Українській Матері!

За Уряд „Союзу Українок“ 44. Відділу в Бостоні: Юстина Смард, писарка С. У. А.

З наших сіл і міст

КУРСИ ТРИКОТАРСТВА І ВИШИВОК НА ЛЕМКІВЩИНІ

в 1937—1938 р.

На Лемківщині — як зрештою й в інших наших гірських околицях — є багато громад, в яких люди плекають віви. Тому населення Лемківщини вже здавна цікавилось трикотарськими виробами. Трикотарство не було Лемківщині чуже, але було воно цілком примітивне. Тільки дітки села — розуміючи вагу науки — звертали мінудлими роками до Кружка Р. Ш. у Сяноці та при моральній і матеріальній допомозі цього Кружка організували в себе трикотарські курси. До цих сіл зачисляються в першій мірі Полонна, Босько та Морохів. Курси ці мали значне число учасників так жінок як і мужчин.

Тож, щоб поширити знання трикотарства, рішив наш Кружок організувати на зимовий час 1937—1938 р. більшу скількість таких курсів у сяницькому та березівському повіті. Вислід цих змагань наступний:

У сяницькому повіті організовано 1 інструкторський трикотарський курс у Сяноці та 4 звичайні курси в громадах: Прусик, Збоїська, Карликів, Новосілля; у березівському повіті організовано 6 курсів, а саме в громадах: Іздебки, Лубна, Вара, Гладно, Володзь та Яблонця Руська. — Усі ці курси існували як несистематичні курси трикотарства й вишивок. — Завданням провідниць курсів — було дати основи трикотарства й вишивок в теорії і практиці та навчити виробництва вояких трикотаків. — Курси в березівському повіті опирали своє правне існування на згоді повітового староства в Березові з дня 20/11 1937 ч. Поль. 6(104) 37; на курси в сяницькому повіті дав згоду староста в Сяноці, а саме на кожний курс окремим письмом.

Інструкторський трикотарський курс у Сяноці

Зорганізований був з метою узгодити знання поодиноких провідниць у ділянці трикотарства та рівночасно підготувати їх практично до переведення курсів по селах. Тривав від 15. X. до 15. XI. 1937 р.

приміщений в домівці Читальні „Просвіти“ в Сяноці. Учасник було 22 з тим, що деякі приходили тільки на теоретичні виклади згідно по окремі вказівки, а праці свої виконували або на курсі або дома. Провідницею курсу була Володиміра Мричок, яка покинула фахову школу С. С. Васильянок у Львові. Користь із курсу дуже замітна.

Сяницький повіт:

1) Курс у Прусіку

тривав від 15. XI. 1937 р. до 20. I. 1938 р. Учасниць було зголошених 20, покінчило курс 12. — Ходили також і хлопці. — Провідницею курсу була Ольга Патроник з Костарівце. — При допомозі курсант і провідниці дав Кружок Р. Ш. у Прусіку: діточу виставку „Серед Ангелів“, концерт та чайний вечір з виставою робіт. — Дохід із цих імпрез обернено на видатки, звязані з улагодження курсу. Провідниця помогла також підготувати „Свято в честь Шевченка“, перше в цій громаді.

2) Курс у Карликові

тривав від 1. XII. 1937 р. до 1. II. 1938 р., приміщений був у домівці місцевої Читальні „Просвіти“. Провідницею курсу була Степанія Гривнаківна зі Сянока. Учасників було 22 дівчат та 18 хлопців, усіх 40 і всі зразу правильно ходили. Значіння курсу велике, бо був він ведений в селі, в якому годівля овечь є дуже поширена. — На доповнення фондів, призначених на удержання курсу дала місцева Читальня „Просвіти“ виставу: „Захотіла пана — втратила Івана“ з дуже гарним успіхом. — Учасникам курсу не доставало витривалості та, на жаль, багато з них по 4 тижнях покинуло курс. А так не повинно бути.

ЇДЕТЕ ДО СЯНОКА,

пам'ятайте, що всі закупи треба полагоджувати в складі

„Народної Торговлі“

Тут купуйте сповичі й кольняльні товари, насіння господарських рослин і трав.

3) Курс у Збоїській

тривав від 21. I. до 20. III. 1938 р., приміщений в домівці Кружка Р. Ш. Курс цей гуртував не тільки учасників із Збоїськ, але також з сусідніх сіл. — Зголошених було 25 курсанток зі самих Збоїськ, правильно ходило разом з учасницями з сусідніх сіл 11. Це зменшене число вияснене дуже сильною агітацією місцевих „русских“, особливо: Жубрида і його жілки, проти курсу. Ці не тільки всякими можливими способами старалися не допустити до основання курсу, але й пізніше агітували між учасницями, що дармо тратьте гроші та нічого не навчатесь. Мимо того курс витривав, а показ робіт, що відбувся на закінчення курсу дав явний доказ користі із курсу. Виплетено на курс 15 светерів, 6 пар скарпеток, 7 пар рукавиць, 4 комірці, 6 шаликів та 1 шапочку. — Курс вела Ольга Патроник з Костарівце. — Провідниця працювала теж у Кружок Р. Ш. та в великій мірі причинилася до його оживлення. На фонд удержання курсу підготував місцевий Кружок виставу, одначе вона не відбулася тому, що „русски“ постаралися про відмовлення в останній хвилі однієї в селі салі на виставу в членською домі, який будували також українці.

4) Курс у Новосіллях

тривав від 16. II. до 20. IV. 1938 р., приміщений в домівці Читальні „Просвіти“. Покінчило курс 17 учасниць. Ініціативу до зорганізування курсу дало само населення громади. — Учасниці працювали дуже радо та винесли з курсу багато користі. — Провідницею курсу була Ольга Бандричак з Новосілля. — На закінчення відбувся чайний вечір, получений з виставою робіт.

Березівський повіт:

1) Курс в Іздебках

тривав від 14. XI. 1937 р. до 20. I. 1938 р., приміщений був у приватній домівці Павла Сидора по Степані. Учасниць було 18 і всі вони покінчили курс. — Провідницею курсу була Марія Борис із Залужа.

2) Курс у Лубній

тривав від 22. XI. 1937 р. до 22. I. 1938 р. з тим, що курс був ведений на перемину, одного дня в Читальні „Просвіти“ ім. М. Шашкевича, а другого дня в Читальні „Просвіти“ ім. Т. Шевченка, це є в горішній і долішній кінці села. — Учасниць курсу в обох Читальнях було 48.

Провідницею була Ольга Чабанівна з Долини.—При допомозі провідниць й курсанток дали в місцевій Читальні цілий ряд імпрез, а саме: „Святий Миколай“, „Геть з темнотою, піянством і лихвою“, „Мати наймичка“, просфору та чайний вечір.

3) Курс у Варі

тривав від 22. XI. 1937 р. до 21. I. 1938 р., приміщений у домівиці „Церковного дому“. Учасниць було 10 і всі вони покінчили цей курс. Мале число учасниць вияснене тихою агітацією „невідомих чинників“ проти курсу, обітницями „невідомих осіб“, що невідомі буде зорганізовані безплатний курс трикотарства. Дуже вбоге населення очікувало сповнення цих обітниць і ставилося до курсу байдуже. Провідниця курсу Анна Сірівна зі Сянока. — Курс удержували учасниці оплатами, акрім цього улажено „Св.т Вечір Св.т Николая“ для дітей і виставу „Сверуха“.

4) Курс у Глудні

тривав від 20. XI. 1937 р. до 29. I. 1938 р., а відбувався в місцевій домівиці Читальні „Просвіти“. Домівка була повної відповідна. Учасниць вписалося 32, правильно ходило та покінчило курсу 27; — перестали ходити переважно замужні жінки. — Провідниця вчила не тільки трикотарства, але поза курсом давала легкі інформації з ділянки куховарства, крою, вишивок і т. д. — Провідницею була Ліда Ванчицька зі Сянока. — На закінчення курсу, яке відбулося 28. I. 1938 р., улажено концерт.

5) Курс у Володзкі

тривав від 22. XI. 1937 р. до 21. I. 1938 р., був приміщений в салі громадського дому. Учасниць, які правильно ходили на курс, було 17. Провідниця курсу Марія Терепенко з Долини. — Старанням курсанток і провідниці улажено виставку: „Св.т Миколай“, а на закінчення курсу театральна - попсовий вечір.

6) Курс у Яблонці Руській

тривав від 23. XI. 1937 р. до 7. I. 1938 р., приміщений в приватному домі Івана Чарника. — Учасників курсу було 26, переважно дівчата, але було також кількох хлопців. Всі ходили правильно. — Курс розвязало передчасно старство з Березова, подаючи як причину невідповідне приміщення. Мимо зміни приміщення зглядю його побільшення — не вдалося вже курсу на ново відкрити. — Провідниця курсу Анна Кліш зі Сянока. — Для

УСМУТКУ ЧИ ПРИ ПРАЦІ РОЗРАДА ЄДИНА

ЗАКУРИТИ ПАПІРОСКУ З ПАПЕРЦІВ КАЛИНА

збільшення фондів, призначених на курс — улажено „Андріївський вечір“ та „Яливу“.

Наука на всіх курсах відбувалася переважно від год. 9. до 13., а попол. переважно по 3 год. в ріжній по окремих курсах порі. — Науку переривали провідниці четверть чи півгодинними відпочинками, в часі яких учасники вправляли руханку, або вислухували цікавих оповідань провідниці. — Багато помічч моральної й матеріальної в переведенні курсів поєжтрували Впр. О. Духовні. Дуже часто давали вони цілковите або частинне удержання та помешкання для провідниці. Давали це саме Впр.; о. Дек. Іван Жарський в Глудні, о. Дмитро Німилевич в Яблонці Руській, о. Кан. Копистянський Орест у Лубній, о. Малаярчик Олександр у Карликові, о. Кан. Калужняцький Орест в Іздебках.

Трикотарські курси по селах Лемківщини сповнили подвійне завдання. Навчили людей зужитковувати корисно зимовий час на роблення ріжного рода трикотажів, оживили також культурне життя по селах, бо звичайно провідниці присвячували — поза обовязковими годинами курсу — багато часу освітній праці в Кружках чи Читальнях.

Та нема крашої над каву

„ПРАЖІНЬ“

її пють всі, що шанують
своє здоровля.

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська 188.

РАКОВА ПОВ. СЯНІК (коло Трива Волоської).

Наше село знаходиться на межі повітів: Сянїцького, Ласького та Добромильського; до 1937 року не мало ніідного українського товариства. Хоч майже всі мешкаці є українці греко-католики. В селі є вселюдна школа та давніше було дві коршми, які тепер уже не шикують. Невеличка гр.-кат. церква під покровом св. Отця Николая. Населення назагал спокійне, село вбоге, тому багато людей виємігрувало в перед і повоеенних часах до Америки, Канади, Аргентини та Франції.

В половині 1937 р. старанням філії „Просвіти“ в Сяноці засновано Читальню „Просвіти“ ім. Мих. Грушевського. Майже всі мешкаці, а зокрема молодь кинулася зі запалом до праці; з огляду на першочинний брак власної домівиці — читальня міститься покіщо в приватній хаті, постановлено вибудувати домівку. Придано вже трохи будівельного матеріалу та Видл збирає фонди на будову. В минулому році уряджено фестин зі забавою, з якого дохід призначено на будову домівиці та поправу церкви.

Промаяли Раківці! Як досі, так і надаліше держітьесь кріпко своєї католицької віри і церкви та живіть в згоді між собою. Своє любіть, а чуже шануйте. Тоді побачите, що ніяка ала сила вас не розєднає, ані не поважить. Де любов і згода, там Господь Бог мешкає. Згода будде, а незгода руйнує.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

В Румунії засудили на 10 літ тюрем провідника скрайних націоналістів Корнелія Кодреану. Йому доказали, що хотів викласти в Румунії революцію при допомозі чужих держав.

Туреччина розписала внутрішню позичку на побільшення збройних сил.

В Злучених Державах в Дітройт прибуло до кровавих галабурд між страйкуючими робітниками й поліцією. У сутичці ранено 11 поліцаїв та 80 робітників. До робітничих розрухів дійшло також по інших містах.

В Польщі різні політичні групи, від католицьких починаючи й на соціалістах та ендеках кінчаючи, розпочали велику акцію проти політики міністра Бека. Виступають дуже гостро проти його співпраці з Німеччиною. Говорять, що коли прийде до зміни уряду, то мін. Бек відійде від влади.

НОВИНКИ

Новинки

Увага Аматорські Гуртки! Окажіть до набуття козацька бандура — музичний інструмент до пригривки при співі — через адміністрацію „Н. Л.“ Новий такий інструмент коштує 150 зл. — Оферована бандура за третину ціни, в доброму стані.

Просимо ввічливо відновити передплату на другий піврік. Хто ще не вислав нашої належності за попередні книжки, хай вишле гроші разом з передплатою. Ми даємо про те, щоб постійно наш часопис виходив у збільшеному об'ємі, а Ви подбайте тільки про те, щоб у кожній хаті на Лемківщині читали „Нашого Лемка“.

Градова буря пройшла над північною частиною Сянїчини, спричинюючи величезні втрати у вісьмох громадах гміни Мриголод.

Злодії по грабeжі випили молока й малиновий сок. У Риманівській Завалді, коло Дуклі, якісь невідомі напасники вибили шибу у вікні й влізли до мешканця Рифки Поппер, де під загрозою життя зброя заграбили 200 зл., два перстені, а на відхідному написали молока й малинового соку; відтак повтікали.

Евхаристичний Конгрес у Будапешті. Дня 23, травня ц. р. зачався

в Будапешті (столиця Мадярщини) Евхаристичний Конгрес. У хвилині відкриття Конгресу в Будапешті було 70 прогуюок паломників ізза кордону. На майдані Героїв відчитали папську булю в приваистости 15 кардиналів, 40 архієпископів і 200 єпископів. Зі Львова виїхало українське паломництво з Галичини в числі 62 особи під проводом Впр. о. Іринія Назарка ЧСВВ. Львівський Єпископ Впрєсов. Кир Іван Бучко виїхав один день скорше, щоб узяти участь в привитанні Папського Легата Й. Е. Кардинала Паченнїя. Для українського паломництва призначено в Будапешті в самій середині міста костел на Богослуженнї. Прибули теж на Конгрес Українці з Закарпаття. З українських журналістів брали участь у Конгресі Впр. о. П. Хомин, редактор „Нива“, мр. Юліян Костюк, редактор „Українського Бесиду“ та редактор „Нової Зорі“. Загално, як подає преса, брало понад 200 тисяч осіб участь у цьому величавому Евхаристичному Конгресі. Наша Редакція одержала привіт з Конгресу від наших Українських Священників, який оцєю дорогою переіслаємо нашим Сестрам і Братам, що живуть на Лемківщині й закордоном.

Папа зачав 82-ий рік життя. Пій ХІ-ий одержав тисячі депеш побажаннями з нагоди 82-их своїх народинь.

—оОо—

ВБИТО ПОЛКОВНИКА ЄВГЕНА КИОНОВАЛЬЦЯ.

В Голїндї, в місті Роттердамі в полудне 23, травня згинув б. полковник українських Сїчових Стрільців Євген Кионовалець. Якийсь чоловік, як здогадується, большевицький агент Валюх передав, йому пакет, у котрім була годинникова бомба т. зв. „неколько машина“. Бомба вибухла та розірвала його на кусні. За словлення замаховця назначила голїндська поліція високу нагороду. Та вбивник мабуть уже втік із Голїндї і то здається совітським кораблем „Меншїнський“, котрий на другий день після збиства відплив з роттердамської пристани до Ленинграду. Тіло полк. Кионовальця похоронив католицький священник. На похоронї була його жена, двоє Українців з Німеччини, представник голїндської влади та литовський посол, бо покійний мав литовське горожанство.

Від 1922 року був полк. Кионовалець постійно на еміграції та кермував відомою нелегальною Організацією Українських Націоналістів (ОУН). Дїяльність тої організації була спрямована також проти Совїтів, а тому що большевики звичайно в подібний спосіб згаджують своїх противників, тож не диво, що підозріння паде тепер на них. Зрештою слідство, що ведеться дуже енергійно, може небаром висвітлити цей таємний, огидний злочин.

Нечистий пляц.

— Миковай, Миковай! Вей та подже гев кроцетнику кроцетний!... Чомже нейдеш?..

— Што жєш? Што ся стало, же ся дрєш як гстєлка?

— Вей та не видїш што ся стало сьєлений то смот: ялівка здувася як бубен, што мало єй не розсалидї..

Йой як ся хтовди не зробит на Миковайовим обьєсцо гармідер і рейвах:

— Катуюлко до пєска... катуюлку!... По полю вьом прєганяти... по водої!... Горня... горня... „глини“... „глини“... води... води!... мїшалїся на Миковайовим подвірю „ратуцькови гласи“ Миковай, його жени, і його амбєнєт.

Та штож там з того цілого галасу, кєт... І катуюлко ялівку заховєзали, і по полю прєганяли, і „глину“ розмїшали з водою до пєска ляли, але шитко на дармо роби-

ли, бо ялівка бєвхла собом о горбок і харчит.

Взрїв Миковай же ялівці приходитє остатїя мнута, то гіпнув до сїньох по обірчунний ножиско но, і, хоч муєя серце зо жалю за ялівком крало, то муєив єй чимськорше захєхвати.

Того вєчора вєлася мєдже Миковайом та його жєном „дрємилєно“ отака інтерєсна дискусїя:

— Кїльо раз юж єм тї повїдава, же то то што: кїн окулат, курї поздїхають, пацїтко цї тєлятко змарнєє, капуста г дїждцї стратїт смак, вода го студнїя зопєусєя, а гєсєка муєсла я ялівка одїяти, то то то шитко нїч їнше нєє, лєм то сут знаки, котрїма ся душїчки з того ґрунту, прєбївають г чїстїяшцї на іпокупї, о помїч опомїнаютьє. І, повїдам тї, будуть опомїнати долїя, докля їм обїд не справїмє.

— Гєй, колєро, бо то так обїд зробиш як язїком ляпнути. Прєдця знаш, же на обїд трєя не мало

ґрайцарїв а откаль же їх возму?.. А до того їци кєби то лєм на тот обїд трєя бїло, а то: трєя мї воза, трєя мї санїй, трєя гасїдвїских зєарїдїв, трєя жулїї, трєя конїчу, трєя на прєднїкї, трєя на скїрацїю, податкї, вїруваткї, складкї, і їнчї даткї, а де на то то, шитко, ґрайцарїкїв набратї?... А о собї самїм, о тїм же спїдний і верхнїй „мундор“ мам такий ябїб дакий бараба, а до того їци по рублячк то го мого „унїформу“ „наши“ швармїлїнїї розтїгають..

Дальшї Миковайовї жалї-болї прєбїла його жена прєлюбєна:

— Ід, борткаро, о тїм не бесїдуємє, але о тїм, ябїн то тот обїд зробиш... Мясє бї юж, з ялівки, бїло..

— Єт штож там зо самого мяєса, кєт на обїд трєя не лєм мяєса, але і хлїба, і мачала, і хлїпала, а най-голєвнїше то трєя палонєчки або вїнця. А на то то шитко трєя, хєц, найменше, зо стївочку. Знаш што,

Перейшли на гр.-катол. обряд. У нашій країні є багато людей, що говорять нашою мовою та почують себе Українцями, хоч є вони латинського обряду та ходять до костела. Цими днями в селі Чижиківі коло Львова перейшло 39 латинників на греко-католицький обряд. Вони зробили це тому, бо поляки лодували їм, не розуміючи, що можна бути рівночасно римокатоликом і Українцем. Бо чейже Мадяри, Німці, Чехи, Французи і т. д. є римокатоликами, та не є Польками. Чейже самі Польки пишуть, що є в нас Поляки греко-католики й навіть виходить така польська газета, що зветься „Поляк - Грекокатолік“. Отже чому те може бути Українець - римокатолик? Та видно, що то інше“. Довідемося, що чижиківські Українці зголосили своє виступлення в старості, а більшість із них ввела прохання до Апостольського Нунція в Варшаві.

Повітве староство в Березові розв'язало одну з найстаріших наших читальень на Лемківщині над Сяном, у Володзкі. Про це село наші читачі вже нераз мали нагоду почути, як про свідоме і зразкове українське село на далекому заході наших земель. Тепер найстарша установа „Просвіта“ тут розв'язана. Рівночасно староство розв'язало місцевий кружок „Відродження“.

Учитель бичував дітей. В одній вселюній школі у рівненському повіті, учитель карав учнів бичуван-

ням. Цей учитель називається Маріян Калат. За побиття учня засудили його на місяць арешту та припинили у виконанні учительських обов'язків.

Дитина з 4-ма очима. В Трапе-зунті, Туреччина, пришло на світ немовля з чотирьома очима. Одна пара очей знаходиться над бровами, друга нормально під бровами. Дитина живе.

Смерть на залізничному переїзді. На залізничному переїзді коло Рави Руської поїзд наїхав на фіру й розбив її, вбиваючи ввізника та коня. Жінка, що їхала фірою, важко ранена.

Як білимо господарські будинки. Особливо важке є білення будинків тепер, коли стоїмо під загрозою страшної пошести прищиди. Білення хоронить наші господарські тварини перед всякими недугами й шкідниками. Заки притупимо до білення, треба всі цілини й шпари добре позамачувати. До вапна дається ще й креоліни й товченого алуни. (На відро вапна 10 жк. алуни й ложка дві креоліни). Бігити треба не тільки стіни знадвору і в середині, але й стело, ясла, жолоби, банти. Таке білення нищить зародки недуг і яєчка насікомих галапасів, не дає їм поширюватися. Журники й хлівні треба білити що 2 тижні, стаїні принайменше двічі в рік, то є на весні й восени. Дуже добре надається до білення хлівів оприскувач, що й-

Легко можна навчитися ошаджувати при помочі премійної книжечки Кооперативного Банку

„ДНІСТЕР“

у Львові, Руська 20, тел. 280-50.

на яку складаючи щомісячно вкладку від 5 zł. в гору, можна по році одержати крім звичайних відсотків ще й премію за ошадність 25 до 100 zł, залежно від висоти постійної місячної вкладки.

го уживають до овочевих дерев. Добре вимішане вапно, яким оприскуємо раз коло разу хлів чи курник, добре захопить у всі цілини.

Відному вітер в очі віє. Бура з градом, величини волоського горіха першля в суботу 28. травня над селом Семушова й Семушова-Пила. Град знищив усі озимі та ірї засіви так, що люди мусіли озимину похосити. Шкоди великі, а по тяжким передвінням нема на що надіятися, бо до нового хліба ще далеко. (Ч. М.)

Віхали до Лотви дежні наші безробітні з кількох сіл Горлицького повіту.

На Господне Вознесення посвятили нову церкву в Гладішеві. Знимку цієї церкви помістили ми в 4 (100) нашому числі.

Пишуть нам, що на Лемківщині заповідається цього року гарний врожай; тільки що Господь захопив перед зливами та градом.

якби волів дати, за тима душичками, дана, сами, дві - три Служби Божі, і крест бим волів на їх гробах поставити, бо, то, сама видіш, як тоти наші гроби виглядають...

— Ей што ти там знаш... Сама Служба Божя не є така важна як обід... Знаш што, Янканиха достая з Франції грайдари то може би нам позичила...

— Га, як ес ся юж так страшні на тот обід хперла то ід спірїбї позичити... Як ті позичит, то юж робме...

Як урядили так і зробили. Янканиха грайдарів позичила і Миковаїю накупити шитко, што на обід треї било накупити. Зас погодишки, залагодивши їци справушки, поспрушував на тот обід шиткиж, котрих там уважав, рабов і рабинь божих но і готово.

По барз красні, за душами з Миковаїю грунту, одравлений в церкві Службі Божій, — зачалася тот властива обідова „програма“.

Зараз по перших вступних церемоніях поусадовляно поза столи, поспрушуваних рабов і рабинь божих, і, по одповідних припрошунаніях „взяшася до сербанія, купанія, і мачанія даров“, а рівночасно, „пустиша во колесо фляшки со чаровливою „руською водичою“, без которї темному чоловікови, при таких і подібних окаяніях — язик стоїть в ротї шторцом, а він сам є такий якисий, якби не свій, а тот „водица чаровливая“, заміст освіти, розв'язує йому, в таких припадках тот його язик, а хотвї він, чи она, і співаша і гуляша, і язиком, як бубном меляша, а часами то аж, як ся графіла, і на похороні „мюган літа“ співаша. — Так і на тїм то Миковаїювим обідї, до самого смеркновенія, обїдаша.

Як смерклося, хотвї єди з рабов і рабинь, вопіюше, розїдлашася по своїх халушах, а вторе такої у Миковаїю денебудь... лягоша.

Минув од того обідового часу

цілінький рік а душички не престали, далїй, о своє опоминатися. А ту ніт з чого другий обід справляша, бо їци тамти, пожиченїя, шустки не возвратїша.

— І што ту робити — смутїся Миковаїю со своїм женом преміленом. Но, але што Миколаїова жена мала главу не на дручку, але на „жолничку“ то і дораз графіла на рїхт:

— Знаш ти што — рече она — то ніч іче не є, лем ту єта тїм пляцї, покуте якаса барз трїнна душа і не є нічого виходу лем пребудувати шитки будинки з того нечистого пляцї на іче місце.

— Може бити — признав своїй женї прелюблений отурчаний Миковаїю справа зостала, едногласно, ухвалена: ціле обсягя трея, з того нечистого пляцї пребудувати на ічїстїй пляцї.

Рїхт! Я тіж так самїсько гарваю: не чїстїй пляцї, але де? — Певні г бабскїй макїтрі...

—ООо—

В. І.

Мр. Володимир Кліш.

Розбудувимо наше господарське життя.

Чергова засада є для нас дуже важна. Дрібні ощадности мають бути зложені до наших щадниць. Та хоч деколи чужі каси дають більші відсотки, або зворот капіталу є там можливий в кожній хвилині, та гроші там зложені мали б бути певніші — одначе ці гроші для розвитку нашого рідного господарства, промислу та торгівлі — безвартісні. Можна сміло сказати, що Українцєві дістати кредит у чужій установі є дуже тяжко, або зовсім неможливо. Кожний дбає в першій мірі про себе. Тож мусимо й ми створити власні капітали, з яких могли б користати наші рільники, купці та промисловці.

Вкінці ще одна важна справа. В поширюванні ідеї дрібної ощадности та в її практичному переведенні повинні співпрацювати всі установи, а зокрема кооперативи для загального закупу і збуту та Райснєві Молочарні. Ні в одній з Члталєв, Кружків, Кооператив, Соколів, Лугів — не повинно бракувати чіткого напису: „Складайте масово дрібні ощадности!“ Кожний кооператор та інший громадський діяч повинен при всяких нагодах звертати увагу на цей наш обов'язок складання дрібних ощадностей та збіркою їх зайнятися. Кожна молочарня повинна подбати, щоб при виплатах за молоко люди вєтаки частину свого зарібку віддати на дрібну ощадність. Кожна освітня й господарська установа повинна складати свою зайву готівку безоглядно й виключно в українській кредитовій кооперативі.

Збираючи всі ці засади та прикмети ощадности — належить ще раз підчеркнути: Дрібна ощадність буде корисна тільки тоді, якщо вона буде загально поширена та тривала; коли будемо мати віру в її значіння, якщо вперто будемо переводити її в життя, якщо будемо поміщувати наші ощадности в українських щадницях і будемо ставитися до них з довірям та коли акцією дрібної ощадности будуть займатися також усі наші освітні та господарські установи. При тому всему мусимо пам'ятати, що дорога щадничих вкладок є для нас покищо одиночним способом придбання потрібних капіталів для розумного кредиту та до оживлення господарського життя.

Наприкінці слід пізнати, як виглядає акція дрібної ощадности у світі та серед нашого громадянства. Культурні народи — головню європейські — пізнали скоро по закінченні світової війни, що треба їм добути якнайбільше власних капіталів, бо без них господарська відбудова краю зовсім неможлива. Вони зрозуміли також, що одним з важких способів придбання власного капіталу — це ощадність. Зачалася тому сильна агітація, реферати, відчити, зїзди та наради. Вислід такої акції подають слідуючі числа: Бельгія мала дрібної ощадности у фр. бел. у 1930 р. — 7.768 мільонів, у 1935 р. — 10.573 мільонів, Франція у фр. фр. у 1930 р. — 38.000 міль., у 1935 р. — 62.000 міль., Німеччина в марках у 1930 р. — 10.000 мільонів, у 1935 р. — 13.000 міль. — У Польщі було в 1930 р. 1.934 міль. зл., у 1935 р. — 2.000 міль. зл. — Це одно цікаве зіставлення; у Франції населення від-

дає до кас, як щадничі вкладки, 23% свого доходу, в Англії — 26%, в Швайцарії — 39%, у Польщі всього 2¼%. Цікаво, як виглядає ощадність серед Українців. Щадничі вклади в українських касах дали в 1936 р. 6.970.000 зл., у 1937 р. 8.830.274 зл. Зріст вкладок продовж від 1930 до 1936 років є дуже незвичайний, зріст продовж 1937 року дещо більший. Число вкладчиків у 1936 р. виносило — 63.522, а в 1937 р. — 77.864. В порівнянні з числом Українців у Польщі — можна сказати, що тільки 1/75 до 1/80 частина нашого народу складає свої ощадности до своїх установ, решта складає їх у чужих касах, або зовсім не щадить. Отже мимо поступу в 1937 р., ми не зробили дотепер майже ніякого кроку, щоб дорівняти народам Європи.

Обговорюючи справу ощадности — належить ще згадати про дві справи: про т. зв. дні ощадности та ощадність серед дітей.

Дні ощадности — це одно з тих явищ, які є властиві нашим часам. Сьогоднішнє життя незвичайно рухливе, воно приносить зі собою багато змін; тому ми не можемо присвячувати більше часу одній і тій самій справі — тож присвячується їй тільки один день або тиждень у році, але тоді присвячується їй всецїло. У такому дні відбуваються реферати, вистави, зібрки і т. д. Цей день має залишити спогад на цілий рік, має нас заохотити до вказаного ділання, має поширити намічену ідею. Такі імпрєзи уладжують також з огляду на ощадність. У 1924 р. відбувся в Медіолані конгрєс ощадности. Цей конгрєс постановив щорічно переводити торжєствєнний день ощадности в останньому дні жовтня. У цьому дні всі культурні народи світа уладжують богослужєння, віча, зїзди. Часописи поміщують передові статті про ощадність. Видавництва видають книжки та брошури, що вказують на користі з ощадности. В цей спосіб ідея ощадности стає щораз більше поширена й дає кращі вислїди. Дні ощадности є знані теж і між українським населєнням. І по наших сєлах, але культурних і рухливих, громадається люди в своїх читальних та кооперативних домівках, слухають рефератів, обмінюються думками та обдумують пляни на будучє. Відчитують тоді також відозви, які видає українське щадниче товариство „Ощадність“ у Львові. Одначе по деяких сєлах в тому часі тихо, спокійно. Може навіть дєхто й не знає, що деякі наші східні сєла утверджують у тих днях свій добробут. Ідея ощадности є в нас знана, але вона ще недоцінована, не має ще серед населєння Лємківщини належного зрозуміння. Цей стан повинен основно змінитися. Торжєствєнні дні ощадности повинні також по всіх наших сєлах статися щорічним явищем і колючою потребою.

Крім тих пропагандивних імпрєз і днів велике значіння для поширення ощадности має ощадність серед дітей. Якщо хочемо, щоб наш нарід став дійсно економічно сильний — мусимо не тільки самі щадити, але в першу чергу мусимо також у тому дусі виховувати наших дітей. Зрозуміти це рівнож у першій мірі чужі народи. Бельгійці дали в себе початок. Старанням бельгійського вченюго Франса Лявєрєнта — шкільні діти в Бельгії зачали складати гроші до рук профєсорів. Коли дитина наскладала 1 франка — віддавав директор цю квоту до публичної щадниці,

а ученик діставав книжочку. Ці книжочки переховували в директора школи, а щойно по закінченні школи видавали їх ученикам. Ця ідея ощадності ширилася щораз більше між молоддю в Бельгії та в цей спосіб збирало річ-річно багато грошей. В 1923 р. на таких книжочках було в Бельгії 16 мільйонів бел. франків. З Бельгії ця ідея поширилася на Англію й тут дала ще більш вислід. У 1924 р. в Англії на шкільних книжочках було 104 мільйони фунтів стерлінгів (1 фунт = 5 дол.). У Франції крім таких щадничих збірок — введено ще окремі лекції про ощадність.

Поширення ощадності між дітей має дуже велике значіння. Воно дає великий капітал з малих вкладок, учить дітей ощадності та в цей спосіб виховує їх на добрих громадян, які свідомі вартости грошей, вкінці причиняється до того, що гроші не йдуть на дурниці, але на творення великих національних капіталів. У нас акція дрібнощадності серед дітей щойно започаткована. Дрібнощадності збирається саме в школах, що їх удержує „Рідна Школа“. Серед шкільних дітей на селі дрібна ощадність майже незнана. Про дітей селяни зрештою мало в нас дбають й діти звичайно ховаються самі. Цей стан повинен змінитися, та в парі з цюю зміною мусимо звернути увагу також на поширення диточої ощадності. Буде це й корисне та принесе дітям багато радості, коли будуть могли за свої власні гроші купити собі дещо пожиточного, або помогти своїм родичам.

Організувати дрібну ощадність можна в подвійний спосіб. Можна творити окремі каси, т. зв. Райфайзенки, які побіч своїх звичайних завдань можуть зайнятися збиранням дрібних ощадностей, або можна також творити окремі збірничі дрібних ощадностей.

Райфайзенки — це звичайні кредитові кооперативи. Їх метою є збирати гроші в першій мірі від рільників та розподіляти ці гроші рівно ж рільникам. Щонайменше 100 осіб мусить зложити уділи по 5 золотих і зібрати в цей спосіб 500 зл. закладового капіталу. Рівночасно належить подбати про збирання на ощадність також около 500 зл. Щойно тоді така нова кооператива може одержати згоду на евенуальне зареєстрування. По зареєструванні починає кооператива свою діяльність та організує на своїй території дрібну ощадність. Вона ділить село на райони, визначає збірщиків, яким віддає поодинокі райони. Збірщики цю неділі переходять у свої райони від хати до хати та збирають вкладки. Очевидно, що немає тут ніякого примусу. Вкладки вкладають тільки ті, що розуміють потребу ощадності. В цей спосіб збирається в Райфайзенках капітал, з якого можна уділювати позички на господарські потреби населення. З оснóвуванням Райфайзенок належить бути обережним, бо не кожне село зможе одержати дозвіл на оснóвання кредитової кооперативи. Крім Райфайзенки є ще звичайно в повітових містах більші каси, які називаємо Українбанками. Звичайно мають вони більші засоби капіталу та уділюють більших та на довший термін позичок. Українбанки та Райфайзенки є об'єднані в Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові, який висилає своїх ревизорів до провірення стану тих кас та дає річні інформації інструкції. Найбільшою нашою коо-

перативно-кредитовою установою є Центробанк у Львові. Є він центральним банком усіх кооператив. В ньому складають кооперативи своєю зайву готівку, як також своє поготівля, це значить гроші, які хоче мати кооператива до диспозиції в кожній хвилині. Центробанк уділює позичок кооперативам, що мають за мало грошей, уділює рівнож позичок на якісь більше загальні цілі, приміром на закуп ґрунту, розбудову якоїсь фабрики і т. д. Щоб мати на ті цілі потрібні капітали, Центробанк збирає через дрібну ощадність так званий „фонд господарської розбудови“. Другим рівнож дуже поважним кооперативним банком є „Дністер“. Не має він такого зверхнього становища над кооперативами як Центробанк, веде свою діяльність голонно з приватними одиницями, а не з кооперативами, уділює саме позички, приймає щадничі вклади й розвиває іншу господарську діяльність. Є вже тільки українбанком, але найбільшим. Капітали, якими „Дністер“ обертає вносили з кінцем 1937 р. 3.640.345 зл. Інші поважніші львівські банки є: Промисловий Кооперативний Банк, Земельний Банк Гіпотечний (спілка), Миська Кредитова Кооператива, зорганізована при Союзі Українських Приватних Службовиків у Львові і т. д. У нашою господарському житті є 543 Райфайзенки, 113 Українбанків та 11 миських кредитових кооператив. Це стан з кінця 1937 р. щодо кооператив, які підпадають під Р. С. У. К. Назагал це ще дуже небагато, якщо згадати, що в інших народів — приміром в Англії — майже кожне село має свою касу та майже кожний господар має в ній свої гроші, своє конто. Ми Українці теж не повинні стояти на сірому кінці.

Зокрема Лемківщина вимагає більшого поширення кредитових кооператив, бо на лемківських землях є цих кооператив дуже мало. Такіх, що належать до Ревізійного Союзу Українських Кооператив є щойно 4, є це „Сян“ у Сяноці, що стремить до переміни на Українбанки, „Ослава“ в Загір'ю та українські Райфайзенки в Добрій Шляхоцькій й Бонарівці. Організується також Райфайзенка в Загугніні коло Сянока. Зновже в деяких селах, або місточках, де нема виглядів на оснóвання окремої каси, або де окрема каса була би недоцільна — мусить кілька ідейних і без закладу чесних одиниць повести відповідну агітацію й освідомити населення щодо вартости дрібнощадності. Коли в селі є вже гурт громадян, які пізнали вартість дрібнощадності — тоді приступається до її практичного перусвідення. Вибирається 1 касієра та 4 до 6 збірщиків. Касієр і збірщики мусять бути дуже чесні та солідні люди, до того звичайно вимагається, щоб вони мали деяке майно. Вони дістають з найбільшої кредитової кооперативи, яка обіймає своєю діяльністю відносно село, приміром з кооп. „Сян“ у Сяноці, відповідні легітимації, що уповноважують їх до збирання грошей без окремого дозволу староства та іншої влади. Кооператива, яка дає відповідні легітимації, мусить бути членом товариства „Ощадність“ у Львові, бо тільки така кооператива може давати легітимації на збірку ощадності. По вибранні збірщиків ділять село на райони й кожному збірщикові приділяється один район.

(Докінчення разом з цілістю буде в окремій книжці).

З ошаднистовето бюлетену Пром-банку: Правдивий збирач - піонір не розстається з бльочками. Ось один працює в трьох збірниках: між своїми сусідами — в їхніх мешканнях, у варстаті, — де працює — та у становию товаристві, до якого належить. Ви знає, що його праця — це громадський труд, його віра промінює на щадників.

І дрібні сотижки,
складані тисячами щадників

В ПРОМ-БАНКУ

Львів, ГРОДЗИЦЬКИХ 1. I, п.
тел. 292-15 і 200-15.

причиняться до розбудови
рідного промислу.

мільки
мільки
мільки

ПАСТА

ЕЛЕГАНТ

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ

ЛЕМКІВЩИНИ!

Перший найбільший український
СКІРЯНИЙ БАЗАР
У Сяноці, Ринок 11.

поруває всілякі скіри на взуття
й упряж найліпшої якості по кон-
куренційних цінах.

Маємо на складі та робимо всіля-
кого рода на замовлення й готове
взуття.

Знижка цін!

ПОСМІЯТЕСЯ КАПКУ.

Господар іде дорогою та стрічає по-
лісмена.

— Гей, ви — каже полісмен — ваш
пес не має на пську звачка.

— То не мій пес — відповів селянин.
І пішов даліше, пес за ним, і полісмен
також.

— Якже ж ви можете говорити що
пес не ваш, коли він іде за вами?

— І ви йдете за мною, а ви не є мій
пес! — відтүвся господар.

СОБИТА СВОЇМ РІДНИМ

приготовляете добрі живива, складаючи ошадности в

ЗЕМЕЛЬНИМ БАНКУ ГІПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ

ул. Словацького 14. (Філія Банку: Станіславів, ул. Собіського 11)

Триоктарський курс у Костарівцях

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Микола Тинько, Торонто: листа з
13/V ч. р. одержали, за бажання щиро
дякуємо; часописе заплачений 26,1 по кі-
нець 1938 р. Привіт.

Вп. Юстина Смажж у Бостоні: допис
поміщуємо, щиро дякуємо за пам'ять.
Простимо ще написати. Привіт.

Багато людей просять нас, щоб їм
виставити оказове число „Українського Бе-
скиду“. Цим подаємо точну адресу тиж-
невика: „Український Бескид“ Пере-
мишля, ул. Костюшка 5, П. (Нар. Дім).

Вп. Ш. А.: похібки повстають чере-
з те, що машина, яка вибірає рядки, попере-
рескладає окремі букви. На питання, чи
є примус належати до таких „зв'язків“ —
такого примусу нема таксамо, як на-
лежати до якогонебудь т-ва може кож-
ний добровільно. Але як є „боргач“ —
то що з таким відієш. Це теж брехня,
що пише крилячак; у прочім нема чому
дурнуватися, „неймит“ мустьє так писати
Гаразд.

НОВІ КНИЖКИ.

Католицька Акція — Виступ Генераль-
ного Інституту Католицької Акції Гр.
Кат. Гал. Церк. Провінції Рж В. Львів,
квітень - червень 1938 ч. 2 (15).

Богословія, тридівачини видає Бого-
словське Наукове Товариство, Львів 1938,
кп. 1.

Рідна Мова, науково - популярний мі-
сячник, присвячений плічцелю україн-
ської мови. Жовква ч. 5.

Напа Батьківщина, орган Україн-
ського Криваначе - Туристичного Т-ва
„Плай“ у Львові ч. 11.

В славний

„ЗОРЯ“
МУХОЛАП...